

Protivzdušná obrana rychlého přechodu z obrany na široké frontě do rozhodného útoku v horském zalesněném terénu

Podplukovník Karol P o h a n k a

V článku jsou rozebrány základní rysy PVO vojsk a zvláštnosti použití prostředků PVO při rychlém přechodu z obrany na široké frontě do rozhodného útoku v horském zalesněném terénu. Jsou rozebrány otázky PVO protivzdušného uskupení a úderných uskupení při jejich zasazování a zvláštnosti PVO při přerůstání protivzdušné obrany do všeobecného útoku.

Na protivzdušné obraně vojsk se podílí několik prostředků. Pro některé z nich jsou podmínky přechodu z obrany na široké frontě v horském a zalesněném terénu do útoku výhodné, pro jiné jsou nevýhodné a buď umožňují jejich bojové použití v plné míře nebo je značně omezují.

Hlavním způsobem použití prostředků protivzdušné obrany k obraně přechodu z obrany do útoku ve všech podmínkách bude manévr.

Bude to manévr armádními prostředky k obraně vojsk provádějících protiúder nebo k obraně úderného uskupení, jeho zasazení a boje. Nezáleží na tom, zda půjde o prostředky armádní nebo prostředky frontu.

Cinnost prostředků protivzdušné obrany v každé situaci je nepřetržitá. Všechny jsou v trvalé bojové pohotovosti bez rozdílu, kde jsou a jaký úkol plní. To znamená, že neustále plní nějaký úkol a vedou nepřetržitý boj se vzdušným nepřítelem. Mění se objekty a úkoly, zůstává však pro ně nadále požadavek trvalé bojové pohotovosti. Z toho vyplývá, že obrana a předvídaný přechod do útoku musí být z hlediska použití prostředků protivzdušné obrany chápán jako jeden souvislý úkol, který nutno průběžně plnit.

Hlavní zásady použití prostředků protivzdušné obrany k obraně přechodu vojsk z obrany do všeobecného útoku

Především již zámysl použití prostředků protivzdušné obrany pro obrannou operaci musí vycházet z hlediska předvídaného přechodu do útoku. Toto se musí projevit při organizaci a plánování protivzdušné obrany a musí vycházet z těchto hlavních zásad.

1. Uskupení prostředků protivzdušné obrany provést tak, aby při nejmenších časových ztrátách a s nejjednodušším manévrem prostředků protivzdušné obrany byla zabezpečena protivzdušná obrana úderného uskupení pro přechod do útoku.

2. Počítat s tím, že při zabezpečování přechodu vojsk do všeobecného útoku bude nutno současně bránit síly a prostředky určené k obraně prvního pásma obrany.

3. Bránit alespoň hlavní části vojsk úderného uskupení v prostorech jejich rozmístění a soustředění.

4. Většinu sil a prostředků protivzdušné obrany soustředit k obraně vyrazení a zasazení úderného uskupení do útoku.

5. Svazkům zejména tankovým, které jsou základem úderného uskupení, podle možnosti přidělit protiletadlové dělostřelectvo při jejich zasazení do boje nebo i v prostorech jejich rozmístění, budou-li k dispozici.

6. Organizovat a plánovat průzkum vzdušného prostoru a uvědomování vojsk pokud možno tak, aby beze změn byl zabezpečen přechod z obrany do útoku zejména však při zasazení úderného uskupení do boje.

7. V největší míře využít všech aktivních prostředků protiradiotechnických opatření, zejména praporů "L".

8. Organizovat, plánovat a neustále udržovat těsnou součinnost prostředků protivzdušné obrany s bráněnými vojsky a objekty. Otázka součinnosti s bráněnými vojsky a objekty nabývá za této situace velkého významu, protože bude docházet k celkovým a podstatným změnám v operační sestavě armády a tím i změnám v pořadí bráněných objektů v celém systému protivzdušné obrany.

9. Bude-li plánován a prováděn přechod

do útoku v součinnosti dvou armád, bude nutno, mimo dosavadní rámec otázek součinnosti prostředků protivzdušné obrany, ještě navíc podrobně rozplánovat a organizovat zásah prostředků protivzdušné obrany do pásma sousední armády, při obraně zasazení úderného uskupení.

Uskutečňování a provádění těchto hlavních zásad protivzdušné obrany vojsk při přechodu z obrany do útoku vytváří další otázky a problémy rázu čistě odborně technického. Jejich řešení patří již do kompetence a povinnosti velitelů vojsk protivzdušné obrany na příslušných stupních velení.

Zvláštnosti protivzdušné obrany vojsk přecházejících z obrany na široké frontě do útoku v horském a zalesněném terénu

V předešlých statích jsou uvedeny hlavní a obecné podmínky a zásady bojového použití vojsk protivzdušné obrany k obraně přechodu vojsk z obrany do útoku.

Je však třeba vidět, že obrana na široké frontě zpravidla organizovaná v horském a zalesněném terénu na méně důležitých operačních směrech, podstatně ovlivňuje použití vojsk protivzdušné obrany. Zejména omezuje jejich možnosti, jak z hlediska takticko-operačního, tak z hlediska technicko-střeleckého.

Skutečnost, že armáda působí na méně důležitém směru, se projeví zejména v tom, že armádě k jejímu posílení budou přidělovány jen minimální prostředky protivzdušné obrany od nadřízeného velitele. Budou-li armádě přiděleny posilové prostředky, především se bude jednat o hlavníové protiletadlové dělostřelectvo a protiradiotechnické prostředky „L“. Zpravidla armáda bude mít k dispozici jen organické prostředky protivzdušné obrany.

Na druhé straně, i když obrana na široké frontě v horském a zalesněném terénu z hlediska vševojskového boje (operace) přináší určité výhody obránci, z hlediska protivzdušné obrany je tomu ve většině případů úplně naopak.

Bojové použití a činnost vojsk protivzdušné obrany při obraně na široké frontě v horském a zalesněném terénu je ztěžována a omezována hlavně z těchto důvodů:

- ráz horského a zalesněného terénu nedovoluje široký manévr prostředků protivzdušné obrany. Při nedostatku prostředků se tato výhoda projevuje dvojnásob nepříznivě, protože nebude možné podle potřeby vytvořit souvislou, trvalou a spolehlivou protivzdušnou obranu ve všech podmínkách bojové situace;
- členitost terénu podstatně snižuje dosah,

přesnost a včasnost vzdušného průzkumu, jak pro potřeby vojsk protivzdušné obrany, tak pro uvědomování vojsk a objektů;

- rozdělení objektů na více směrů od sebe často značně vzdálených a z toho vyplývající nutnost rozdělování prostředků protivzdušné obrany nedovoluje vytvořit jednotný, kompaktní a souvislý palebný systém vojsk protivzdušné obrany v celé šíři a hloubce obranného pásma.

Téměř pravidlem to bude u hlavníového protiletadlového dělostřelectva vzhledem k poměrně malým rozsahům jeho účinné působnosti.

Tím se částečně umožňuje vzdušnému nepříteli v některých pásmech prolétávat do hloubky naší obrany a tím dosáhnout do určité míry i momentu překvapení.

Z hlediska střelecko-technického je značně omezen dosah zbraní i možnost soustředění více prostředků na jeden cíl. Na některých směrech možných náletů vzdušného nepřítel, nebude možno dosáhnout takového soustředění palby, aby byla zaručena matematická naděje na zničení vzdušného cíle již na přístupech k bráněnému objektu.

Mimořádné důležitosti nabývá boj s nízkou a rychle letícími vzdušnými cíli. Do toho boje nutno mimo malorážní protiletadlové dělostřelectvo plně zapojit všechny ostatní palebné prostředky střeleckých jednotek (pušky, samopaly, kulomety).

Z výše uvedených poznatků vyplývá závěr, že jak forma obrany, tak ráz terénu a dané možnosti vojsk protivzdušné obrany zpravidla nedovolí, aby armáda přešla do všeobecného útoku jen s prostředky protivzdušné obrany, které měla pro obranu k dispozici. Bude-li armáda vést obrannou operaci na široké frontě v horském a zalesněném terénu jen svými organickými prostředky protivzdušné obrany, což bude pravidlem, bude možno zajistit toliko spolehlivou protivzdušnou obranu vojsk provádějících protiúder.

K zesílení protivzdušné obrany úderného uskupení a přechodu do útoku bude nutno armádě přidělit další prostředky protivzdušné obrany, a to buď od sousedních armád nebo z prostředků protivzdušné obrany frontu.

Především půjde o hlavníové protiletadlové dělostřelectvo a protiradiotechnické prostředky „L“. Protiletadlové dělostřelecké řízené střely v těchto podmínkách budou zpravidla působit v rámci frontu a jen výjimečně budou armádě přidělovány.

Příprava, plánování a organizace protivzdušné obrany obranné operace vševojskové armády na široké frontě s předpokládáním přechodem do všeobecného útoku není

jen záležitostí velitele vojsk protivzdušné obrany armády, ale na jejím plánování se podílí a těsnou součinností zabezpečuje i velitel protivzdušné obrany frontu a jeho štáb.

A. Protivzdušná obrana vojsk přecházejících do všeobecného útoku po úspěšně provedeném protiúderu

Uskupení vojsk protivzdušné obrany musí vycházet především z operačního učlenění vševojskové armády a bojové sestavy prvosledových svazků.

Vzhledem k tomu, že operační učlenění armády bude pozůstat z dvou sledů a polovina nebo i většina sil bude soustředěná do druhého sledu armády, vyplývá pro protivzdušnou obranu několik zvláštností.

Hlavním úkolem protivzdušné obrany obranné operace s přechodem do útoku — musí být plně a spolehlivě bránit druhé sledy prvosledových svazků, druhý sled armády, dělostřelectvo, zejména raketové a atomové, aby tyto síly byly rozvinuté a zasazené do boje s co nejmenšími ztrátami na živé síle a bojové technice.

Protizteče druhých sledů pluků místního významu s cílem zpomalit postup nepřítele, si budou pluky bránit svými vlastními prostředky nebo jim může vypomáhat divisi protiletadlová dělostřelecká skupina, provádě-li se protizteč v rozsahu její účinné působnosti.

Při nedostatku prostředků protivzdušné obrany je neúčelné provádět manévry nebo přemísťování protiletadlového dělostřelectva k obraně těchto protiztečí.

Protivzdušná obrana protiúderu s předvídaným přechodem do všeobecného útoku bude mít zvláštnosti v organizaci a plánování. Musí vycházet z toho, že význam protiúderu v těchto podmínkách je kvalitativně i kvantitativně podstatně odlišný od protiúderu v obranné operaci. Nutno počítat s tím, že protivzdušné obraně narůstají další úkoly, protože mimo obrany protiúderu armády bude nutno bránit zasazení úderního uskupení a další rozvíjení útoku. Dále bude nutno počítat s protivzdušnou obranou vojsk, která obkličují a ničí obkličovaného nepřítele a se vzdušnou izolací obkličovaného nepřítele, na níž se prostředky protivzdušné obrany budou podílet.

K protivzdušné obraně protiúderu armády je výhodné použít především prostředků protivzdušné obrany, které měla k dispozici armáda pro obrannou operaci k dispozici pro-

tileadlové dělostřelecké řízené střely a počítá-li se s jejich použitím k obraně zasazení úderního uskupení a přechodu do všeobecného útoku, pak je nejvýhodnější plánovat jejich použití teprve před zasazením úderního uskupení do boje. Předčasné použití protiletadlových dělostřeleckých řízených střel v prostorech, kde předtím nepůsobily, by dalo nepříteli možnost odhalit náš zámýsl o přechodu do větší akce než je protiúder.

Pokud se týká hustoty protiletadlových dělostřeleckých hlavní a řízených střel při protivzdušné obraně protiúderu nutno brát v úvahu minimální počet prostředků, které budou velitel protivzdušné obrany k dispozici a na složitost a těžkopádnost manévru z jiných směrů vzhledem k terénním a komunikačním podmínkám. Snahou bude dosáhnout alespoň spodní hranice potřebné hustoty pro útok, avšak i její dosažení bude jen výjimkou.

Tak na příklad uvažujeme protiúder v sestavě dvou svazků vedle sebe v šířce 18 až 20 km. Jeden svazek bude zesílen jedním malorážním protiletadlovým dělostřeleckým plukem a protiúder bude bráněn armádní protiletadlovou dělostřeleckou skupinou o dvou plucích střední ráže. Můžeme počítat, že v pásmu protiúderu dosáhneme této maximální hustoty hlavnového protiletadlového dělostřelectva:

— protiletadlové dělostřelectvo dvou svazků	158 hlavní,
— jeden posilový plp malého ráže	37 hlavní,
— APLDS (dva plp střední ráže)	86 hlavní,
— prostředky vojsk v dotyku (jeden plp msd, PLD dvou msp)	61 hlavní,
celkem 342 hlavní.	

Z uvedené hrubé kalkulace bez ohledu na ztráty, s kterými však nutno počítat, dosáhneme hustoty 17—19 hlavní na km fronty. To by postačovalo, kdyby působily i protiletadlové dělostřelecké řízené střely. Bez

nich je vidět, že dosahujeme o 35—40 % menší hustoty než je potřebná pro útok bez použití protiletadlových dělostřeleckých řízených střel.

V žádném případě to však neznamená, že protivzdušná obrana nezabezpečuje vojska provádějící protiúder. Plně je zabezpečuje v rámci podmínek a zvláštností vedení boje na široké frontě v horském a zalesněném terénu.

Při plánování a organizaci protivzdušné obrany nutno chápat obranu vojsk provádějících protiúder a vojsk úderného uskupení, při jeho zasazování do boje v těsné a trvalé spojitosti. Prostředky protivzdušné obrany určené k obraně vojsk provádějících protiúder se dále podílejí na obraně zasazení úderného uskupení a dalšího rozvíjení útoku.

Z hlediska protivzdušné obrany bude nutné vědět, jaká je síla a jaký způsob zasazení úderného uskupení, jaké budou předpokládané čáry zasazení a úkoly po přechodu do všeobecného útoku. Podle toho bude řešena bojová sestava, manévry a varianty použití prostředků protivzdušné obrany. V podstatě mohou nastat tyto možné varianty použití prostředků protivzdušné obrany protiúderu:

1. Část prostředků může být na čáře zasazení úderného uskupení i před ní odebrána vojskům provádějícím protiúder a přidělena údernému uskupení. Půjde hlavně o zesílení svazků v prvním sledu úderného uskupení malorážním protiletadlovým dělostřelctvem při jejich zasazení do boje. Zpravidla bude možno tyto prostředky odebrat svazkům provádějícím protiúder a které v dalším budou plnit podružné úkoly.

- Další možnost je přidělit tyto prostředky z armádní protiletadlové dělostřelecké skupiny zabezpečující zasazení úderného uskupení.

2. Celá armádní protiletadlová dělostřelecká skupina se připojí k údernému uskupení po jeho zasazení a postupuje v jeho sestavě zabezpečující jeho protivzdušnou obranu.

3. Část armádní protiletadlové dělostřelecké skupiny se podílí na obraně vojsk, která obklíčila a ničí obklíčeného nepřítele a část se připojuje k údernému uskupení po jeho zasazení.

Podle těchto možných variant použití prostředků protivzdušné obrany je pak nutno plánovat, jak jejich bojovou sestavu na čáře zasazení vojsk do protiúderu, tak jejich přemístování i manévry v průběhu protiúderu, hlavně však součinnost při zasazení úderného uskupení.

Bude-li plánováno provedení protiúderu do pásma sousední armády, která se brání na směr hlavního úderu nepřítele, dochází pak k některým zvláštnostem v organizaci a provádění protivzdušné obrany protiúderu.

Vzhledem k tomu, že jde o zasazení do pásma souseda, je výhodné k protivzdušné obraně protiúderu vyčlenit prostředky, které byly armádě pro obrannou operaci přidělené. Tak se dosáhne toho, že při eventuálním odevzdávání některých svazků do podřízenosti sousední armády nebude ztíženo předání a nebude nutno provádět složitý manévry prostředků protivzdušné obrany.

Jestliže si horský a zalesněný terén vyžadá provedení protiúderu na dvou směrech silou jednoho svazku na každém směru, bude nutno organisovat použití prostředků protivzdušné obrany podle těchto zvláštních podmínek.

Nutno vidět, že dojde k dočasnému rozdělení prostředků protivzdušné obrany. Většinu prostředků protivzdušné obrany bude nutno učlenit k obraně rozvinutí a zasazení toho svazku, na jehož směr se předpokládá zasazení úderného uskupení.

Protivzdušná obrana úderného uskupení

Prostředky vojsk protivzdušné obrany určené k obraně úderného uskupení budou závislé na cíli plánovaného útoku, množství sil a prostředků vlastních vojsk, na rázu nepřátelské vzdušné činnosti, na terénu jak v prostoru rozmístění úderného uskupení, tak při přesunu, zasazení a rozvíjení útoku. Vzhledem k tomu, že se bude všeobecně jednat o prostor zalesněný, hodně členitý s menším počtem komunikací, není možno pomíjet vliv terénu na použití vojsk protivzdušné obrany ve všech fázích bojové činnosti úderného uskupení.

Jaké úkoly budou vojska protivzdušné obrany plnit při obraně úderného uskupení?

Budou to zpravidla tyto hlavní úkoly:

1. Bránit prostory rozmístění vojsk úderného uskupení.

2. Bránit přesun úderného uskupení na čáru zasazení.

3. Bránit rozvíjení a zasazení úderného uskupení do boje.

4. Bránit vojska při rozvíjení útoku do hloubky, zejména zasazování druhých sledů.

5. V hloubce nepřátelské obrany bránit vojska na důležitých čarách, bránit přechody přes řeky, vojska odrážející protiúder nepřítele.

Objekty protivzdušné obrany vojsk při přechodu z obrany do útoku budou především:

- hlavní skupení vojsk úderného uskupení,
- tanková a mechanizovaná vojska,
- dělostřelectvo, zejména atomové a raketové,
- druhé sledy a zálohy,
- předsunuté odřady a předvoje,
- důležité přechody přes vodní toky,
- komunikační uzly a přechody na osách přesunu vojsk úderného uskupení,
- velitelská stanoviště.

Ke splnění všech těchto úkolů nebudou stačit prostředky protivzdušné obrany, které bude mít armáda k dispozici pro obrannou operaci. V předešlých statích provedený propočít ukázal, že tyto síly a prostředky stačí jen v minimální míře k zabezpečení vojsk provádějících protiúder.

Bude tudíž nutné, aby k protivzdušné obraně přechodu z obrany do útoku byly armádě přiděleny další vojska a prostředky protivzdušné obrany. Je třeba mít na zřeteli, že vojska protivzdušné obrany, mají-li spolehlivě bránit přechod z obrany do útoku, musí být přidělena tak, aby mohla zaujmout bojovou sestavu a být v pohotovosti včas.

Zpravidla bude požadavkem, aby armáda tyto posilové prostředky měla k dispozici tak, aby mohly být v pohotovosti k obraně úderného uskupení na čáře zasazení — to je nejzazší časový termín.

Z hlediska protivzdušné obrany nejvýhodnější se jeví přidělit posilové prostředky současně s přidělením svazků úderného uskupení. Tím by bylo možno v podstatě z hlediska protivzdušné obrany plnit veškeré hlavní úkoly při obraně přechodu z obrany do útoku postupně tak, jak jdou za sebou.

Posílení prostředky protivzdušné obrany nutno řešit na stupni frontu, a to:

- buď manévrem od sousedních armád, které jsou na podružném (pasivním) směru,
- nebo přidělením z prostředků frontu.

V jaké síle a kolik prostředků protivzdušné obrany by bylo účelné a potřebné přidělit armádě, která přechází z obrany do všeobecného útoku?

Z hlediska frontu bude se v tomto případě jednat o jeden z jeho hlavních úkolů, tudíž i v tom rozsahu bude nutno uvažovat o zesílení armády přecházející z obrany do útoku prostředky protivzdušné obrany. V podstatě půjde o určitou zvláštní formu

útočné operace s některými charakteristickými rysy přechodu z obrany do útoku. Z toho by vyplývalo toto nejvýhodnější posílení armády prostředky protivzdušné obrany:

- jedna protiletadlová dělostřelecká divize,
- jeden protiradiotechnický prapor „L“ (nebyl-li armádě přidělen pro obrannou operaci).

Budou-li tyto prostředky armádě přiděleny, bude možno dosáhnout alespoň minimálních požadavků na spolehlivost protivzdušné obrany armády při přechodu z obrany do útoku.

V dalším chci rozebrat jak a jakými prostředky protivzdušné obrany bude možno plnit úkoly protivzdušné obrany při přechodu armády z obrany na široké frontě v horském a zalesněném terénu do všeobecného útoku.

1. Obrana vojsk úderného uskupení v prostorech rozmístění

Vojska úderného uskupení v prostorech rozmístění v hloubce 40—60 km se musí bránit především svými organickými prostředky. V případě, že armáda dostane včas posilové prostředky protivzdušné obrany, bude možné svazkům prvního sledu úderného uskupení přidělit malorážní protiletadlové dělostřelecké útvary již v prostoru rozmístění (jeden pro svazek).

Na dalekých přístupech k prostoru rozmístění svazků úderného uskupení bude výhodné vytvořit bojovou sestavu protiletadlových dělostřeleckých řízených střel v rámci frontu.

Protiradiotechnických prostředků „L“ možno použít rozděleně po rotách k radiolokačnímu zarušení především důležitých orientačních bodů na směrech nejpravděpodobnějších náletů nepřátelských vzdušných sil na vojska v prostorech rozmístění.

Všechny prostředky protivzdušné obrany vojsk v prostorech rozmístění musí dodržovat přísnou maskovací kázeň. Činnost hlášené služby, uvědomování protiletadlového dělostřelectva je obdobná jako v prostorech soustředění vojsk a v tomto článku o ní nebude pojednáno.

2. Přesun svazků úderného uskupení na čáru zasazení

Vlastní vojska na přesunu se brání svými organickými a posilovými dělostřeleckými prostředky zařazenými do pochodových proudů.

Vzhledem k zvláštnostem horského a zalesněného terénu a důležitosti některých komunikačních objektů, soutěsek, přechodů přes řeky, je výhodné uvažovat při dostátku prostředků o zřízení „stojící“ protiletadlové dělostřelecké obrany u těchto objektů. K tomu možno s výhodou použít jak prostředků malorážního, tak středorážního protiletadlového dělostřelectva.

V této situaci možno s výhodou použít protiradiotechnických prostředků „L“ k radiolokačnímu zarušení důležitých bodů na směrech přesunu vojsk úderného uskupení.

3. Rozvíjení a zasazení úderného uskupení do útoku

Ať již zasazení úderného uskupení do útoku se bude provádět jakýmkoli způsobem, střetným sražením nebo útokem na spěšně zaujatou obranu, v každém případě bude nutno soustředit k jeho protivzdušné obraně dostatek prostředků podle platných norem a získaných zkušeností. Přitom je jasné, že v podrobnostech se změní formy bojového použití prostředků protivzdušné obrany v závislosti na tom onom způsobu zasazení úderného uskupení do boje.

Jaké síly a prostředky protivzdušné obrany bude zapotřebí k zabezpečení zasazení úderného uskupení v síle dvou svazků v prvním sledu a jednoho svazku v druhém sledu (td), v šířce kolem 20 km?

Uvažujeme, že při zasazení úderného uskupení budou působit protiletadlové dělostřelecké řízené střely a požadovaná hustota 20–25 hlavních protiletadlového dělostřelectva na běžný kilometr (bkm) fronty v pásmu zasazení. Celková potřeba vychází 400 až 500 hlavních hlavňového protiletadlového dělostřelectva.

K dispozici bude:

- hodnota protiletadlového dělostřelectva jednoho svazku s 20 % ztrát . . . 64 hlavních,
 - jedna DPLDS o dvou plucích s 20 % ztrát 60 hlavních,
 - APLDS, která bránila protiúder armády o dvou pldp střední ráže s 15 % ztrát . . . 73 hlavních,
 - protiletadlové dělostřelectvo dvou prvosledových svazků úderného uskupení 158 hlavních,
- celkem 355 hlavních.

Chybí tudíž k dosažení požadované hustoty protiletadlového dělostřelectva 45 až 145 hlavních, tj. asi hodnota jednoho protiletadlového dělostřeleckého svazku.

Bude-li tento protiletadlový dělostřelecký svazek přidělen, jaké bude možné jeho použití?

Malorážními protiletadlovými dělostřeleckými pluky je nejvýhodnější posílit svazky prvního sledu úderného uskupení. Tím se dosáhne plného zabezpečení zasazení úderného uskupení ($355 + 74 = 429$ hlavních), tj. 20–22 hlavních na bkm fronty.

Středorážní protiletadlové dělostřelecké útvary možno pak výhodně použít buď jako „stojící“ protiletadlové dělostřelecké obrany na důležitých přechodech, soutěskách a komunikacích nebo zesílit obranu zasazení úderného uskupení jejich uskupením do armádní protiletadlové dělostřelecké skupiny.

Úkoly 4 a 5, bránit vojska při rozvíjení útoku do hloubky, při zasazování druhých sledů a v hloubce obrany nepřítele na důležitých čarách, při sražení, odrážení protiúderů apod., zůstávají stejné jako pro normální útočnou operaci a byly již rozvedené v jiných článcích ve vojenském odborném tisku.

B. Protivzdušná obrana přechodu do všeobecného útoku po úspěšné a s překvapením provedené protipřípravě

Tato forma přechodu do všeobecného útoku z hlediska protivzdušné obrany bude mít několik zvláštností.

Přechod do všeobecného útoku alespoň v prvním období bude nutno zpravidla zabezpečit toliko prostředky protivzdušné obrany, které bude mít armáda pro obrannou operaci k dispozici. S předpokládaným posílením dalšími prostředky protivzdušné obrany zpravidla bude možno počítat až v průběhu útoku.

Před přechodem do všeobecného útoku bude nutno provést přeskupení prostředků protivzdušné obrany a jejich široký manévr

do prostoru zasazení úderného uskupení. Část sil a prostředků protivzdušné obrany musí být vyčleněna a předsunuta k obraně dělostřelectva, které bude provádět protipřípravu. Prostředky protivzdušné obrany musí zaujmout a uskupit svou sestavu tak, aby byly schopny bránit nejen dělostřelectvo při provádění protipřípravy, ale také vyražení vlastního úderného uskupení a rozvíjení útoku.

Při této formě přechodu z obrany do útoku nebude zpravidla dosaženo potřebné hustoty protiletadlových dělostřeleckých hlavních na čáře zasazení úderného uskupení do boje.

Možno počítat, že k protivzdušné obraně

zasazení úderného uskupení bude možno použít těchto prostředků:

— APLDS — v složení dvou středorážních protiletadlových dělostřeleckých pluků	86 hlavních,
— hodnoty protiletadlového dělostřelectva jednoho svazku v dotyku	79 hlavních,
— hodnoty protiletadlového dělostřelectva dvou svazků úderného uskupení a jednoho malorážního protiletadlového dělostřeleckého pluku přiděleného jednomu ze svazků	195 hlavních,
celkem	360 hlavních.

Při předpokládané šířce útočného pásma 20 km to znamená 18 hlavních na běžný kilometr fronty, což je hustota velmi malá k zaručení spolehlivé protivzdušné obrany. Za tohoto předpokladu bude nutno použít všech sil k obraně vojsk a týlové objekty armády bránit celkovým systémem palby prostředků protivzdušné obrany frontu.

Za této situace bylo by nejvýhodnější použít v prostoru zasazení úderného uskupení protiletadlových dělostřeleckých řízených střel. Byl by tak vyrovnán nedostatek hlavního protiletadlového dělostřelectva a zlepšená tím hustota hlavních na běžný kilometr fronty.

C. Protivzdušná obrana přechodu do všeobecného útoku za vhodných podmínek vytvořených nepřítelem

Proti předcházejícím formám přechodu z obrany do všeobecného útoku bude mít tato forma z hlediska protivzdušné obrany výhodu zejména v tom, že bude poměrně více času na realizaci konkrétních opatření protivzdušné obrany. Zejména se to bude týkat možnosti přeskupení a nového uskupení prostředků protivzdušné obrany, vyžádání a přidělení potřebných posilových prostředků a celkové organizace a splánování protivzdušné obrany.

Proti normálnímu útoku bude zvláštnost především v tom, že nebudou-li armádě při-

děleny další prostředky protivzdušné obrany, bude mít přechod z obrany do útoku stejné charakteristické rysy, pokud se týká hustoty, jako je uvedeno v předcházejících státech.

V každém případě zvláštnosti tohoto způsobu přechodu z obrany do útoku se projeví především v úkolech protivzdušné obrany, zejména v jejich pořadí a důležitosti. To nakonec vyplývá i z uskupení bráněných objektů pro obranu a uskupení bráněných objektů pro přechod do útoku.

Z á v ě r

Protivzdušná obrana přechodu z obrany na široké frontě do rozhodného útoku v horském a zalesněném terénu má několik podstatných zvláštností. Její organizace a plánování musí být provedeno ve vzájemné souvislosti a navazování jedné formy operace na druhou. Protivzdušná obrana se bude měnit zejména po stránce kvantitativní podle toho, jak úkoly budou narůstat. Dále je třeba mít na zřeteli i důležitý faktor jako je čas a prostor při plánování a organizaci protivzdušné obrany, přemísťování a manévru prostředků v průběhu operace.

P r a m e n y.

Způsoby rychlého přechodu z obrany na široké frontě do rozhodného útoku v horském a zalesněném terénu — (článek plukovníka Křivského a podplukovníka Hradeckého z VA AZ (čj. 010011/60 VA AZ z 28. 12. 1959).

Vlastní poznatky a zkušenosti získané na cvičeních.

В статье разбираются основные черты ПВО войск и особенности применения средств ПВО во время быстрого перехода из обороны на широкую фронтальную решительное наступление на горнолиственной местности. Рассматриваются вопросы ПВО контрударной группировки и ударных группировок в ходе их ввода в бой, а также особенности ПВО при перерастании контрудара в общее наступление.